

викладання: майстер-класи та виступи на конференціях, вебінарах, семінарах, курсах підвищення кваліфікації. Так, до прикладу, Людмила Цюпа (Старокостянтинівська ЗОШ І - ІІІ ст.№1 Старокостянтинівської міської ради) представляла досвід з практичної інтеграції на секції "Мистецька освітня галузь" під час обласного марафону "НУШ в основній школі" (червень 2022 р.), продемонструвала STEAM проєкт "Старокостянтинівська фортеця" під час курсів вчителів мистецтва (травень 2025 р.). Світлана Табельська на семінарі "Ігрова діяльність на уроках мистецтва" провела майстер-клас "Незвичайні матеріали в роботі вчителя мистецтва" (жовтень 2024): за допомогою соломинки, фарб, штампів та ватних паличок учасники виконали індивідуальну композицію "Віночок".

Учасники проєкту відзначили повну відповідність пілотованих матеріалів з мистецької освітньої галузі принципам НУШ, налагоджену комунікацію з авторами, видавництвами та регіональними координаторами. Водночас радять:

- обладнати у закладах освіти профільні кабінети мистецтва, що покращує якість викладання;

- забезпечити ці кабінети цифровим та мультимедійним обладнанням;

- продовжувати працювати над власним самовдосконаленням, опановувати сучасні освітні інструменти.

Вчителі пілотних класів про свою участь в апробації: "Пілотні школи - експериментальний майданчик упровадження реформи"; "Пілотування - це інноваційні проєкти, новий погляд на викладання предмету"; "Це можливість першими опанувати сучасні практики, вплинути на зміст майбутніх підручників, отримати досвід роботи в інноваційних освітніх просторах, зробити мистецтво дієвим інструментом самовираження та вибору професії"; "Можливість першими випробувати ідеї на практиці та знайти шлях до успіху через реальний досвід".

Отримані результати пілотування мистецької освітньої галузі створюють основу для коригування діючих програм і ресурсів з метою забезпечення їхньої максимальної ефективності й узгодженості з концепцією НУШ, налагоджують системну взаємодію між науковою спільнотою, педагогами-практиками та розробниками навчальних матеріалів, адаптують освітні програми до актуальних потреб учнів.

Світлана ТАБЕЛЬСЬКА,
вчителька мистецтва
Кам'янець-Подільського ліцею №3

мистецька освітня галузь

Інноваційні підходи до реалізації мистецької освітньої галузі за програмою Л.Масол

Упродовж 2021–2026 навчальних років, працюю в умовах пілотування нового Державного стандарту базової середньої освіти. Модельною навчальною програмою «Мистецтво. 7-9 класи» (інтегрований курс) для закладів середньої освіти (автор: Масол Л.М.). Це був період активного пошуку, змін, переосмислення ролі вчителя й учня, а також упровадження сучасних освітніх підходів, які відповідають потребам сьогодення.

1. Трансформація освітнього процесу

Пілотування стало не лише викликом, а й можливістю для розвитку. Ми поступово відійшли від традиційної моделі передачі знань до компетентнісного навчання, де в центрі — особистість учня, його інтереси, здібності та практичний досвід.

Основні зміни:

- інтеграція предметів і міждисциплінарні зв'язки;
- орієнтація на формування ключових компетентностей;
- активне використання формувального оцінювання;
- створення безпечного, підтримувального освітнього середовища;
- розвиток критичного мислення, творчості та емоційного інтелекту.

2. Особливості реалізації змісту мистецької освітньої галузі НУШ

Пілотування Державного стандарту базової середньої освіти у 2021–2026 роках стало важливим етапом модернізації освітнього процесу, спрямованого на формування компетентної, творчої та культурно свідомої

особистості. Мистецька освітня галузь у цьому процесі відіграє особливу роль, адже забезпечує розвиток емоційного інтелекту, художнього мислення та ціннісного ставлення до культури.

Реалізація змісту освіти за програмою Л. Масол базується на інтегрованому підході, що передбачає поєднання різних видів мистецтва: музичного, образотворчого, театрального, хореографічного та кіномистецтва. Такий підхід сприяє формуванню цілісного художнього світогляду учнів.

Важливими особливостями є:

- орієнтація на компетентнісний результат навчання;
- впровадження діяльнісного підходу;
- використання міжпредметних зв'язків;
- акцент на творчій самореалізації учнів через проєктну діяльність.

У процесі навчання учні не лише засвоюють теоретичні знання, а й активно застосовують їх у практичній діяльності: створюють власні мистецькі продукти, аналізують твори мистецтва, працюють у команді.

3. Практики діяльності та психолого-педагогічна підтримка

Психолого-педагогічна підтримка учасників освітнього процесу включала:

- формування позитивної мотивації до навчання;
- створення безпечного освітнього середовища;
- розвиток емоційної сфери учнів;
- індивідуальний підхід до кожної дитини.

Практичний досвід показав, що використання інтерактивних технологій (групова робота, дискусії, творчі завдання, мистецькі експерименти) значно підвищує рівень залученості учнів до навчального процесу.

Робота з теперішнім 9 класом стала одним із найяскравіших прикладів успішного впровадження нових підходів. Учні не просто засвоюють матеріал — вони проживають мистецтво, інтерпретують його та створюють власні творчі продукти, наприклад:

Проектна діяльність:

«Повернення до ідеалів краси минулого»

Учні досліджували мистецькі об'єкти свого міста: архітектуру, мурали, декоративне мистецтво.

Результат:

- створення власних міні-проектів (презентації, відео, фотоколажі);
- розвиток дослідницьких навичок;
- формування естетичного смаку.

Інтерпретація мистецтва: «Говорить картина.

Мінливість вражень імпресіоністів»

Учні обирали твір мистецтва й аналізували його зміст; визначали емоційний настрій; створювали власну інтерпретацію (есе, малюнок, відео).

Це допомогло:

- розвивати образне мислення;
- формувати вміння висловлювати думку;
- поглиблювати емоційне сприйняття мистецтва.

Інтегровані уроки:

мистецтво + історія + література

Аналіз архітектури; музичний супровід епохи; зв'язок із літературою.

Учні працювали в групах і створювали: тематичні пости; сценки; презентації стилів.

Використання сучасних форматів.

«У пошуках художньої експресії»

Ми активно застосовували: відеоуроки та цифрові ресурси; онлайн-дошки для спільної роботи; створення учнями власного контенту (відео, reels, презентації).

Проектна діяльність «Кіномистецтво

як екранна творчість і креативна індустрія»

Проект став яскравим прикладом того, як сучасний освітній процес може поєднувати творчість, технології та особистісний розвиток учнів. Метою було занурити учнів у процес створення власного медіапродукту. Учні мали змогу відчувати себе режисерами, сценаристами, акторами, операторами монтажу, декораторами.

Формувальне оцінювання

Замість традиційного оцінювання — акцент на: самооцінці; взаємооцінюванні; коментарях і рекомендаціях. Учні отримують не лише оцінку, а розуміння: що вдалося і як покращити результат.

4. Методична підтримка професійного розвитку

У педагогічній діяльності акцент роблю на:

- реалізації творчих проєктів;
- використанні мультимедійних ресурсів;
- розвитку критичного мислення учнів через аналіз мистецьких творів;
- формуванні індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

Пілотування Державного стандарту базової середньої освіти НУШ у 2021–2026 роках підтвердило ефективність компетентнісного підходу в мистецькій освіті. Модельна програма Л. Масол забезпечує інтеграцію знань, розвиток творчого потенціалу учнів та формування культурної компетентності.

Найцінніше — це зміна ролі учня: від пасивного слухача до творця, дослідника, особистості. Пілотування стало для мене не лише професійним досвідом, а й шляхом до переосмислення педагогіки як простору свободи, творчості.